

Protocolul privind protecția mediului marin al Mării Negre împotriva poluării provenite din surse și activități de pe uscat semnat la Sofia, la 17 aprilie 2009

Preambul

Articolul 1. Scopul protocolului

Articolul 2. Definiții

Articolul 3. Scopul aplicării protocolului

Articolul 4. Obligații de ordin general

Articolul 5. Măsuri de implementare

Articolul 6. Metodologii comune și standarde

Articolul 7. Poluarea din surse punctiforme

Articolul 8. Poluarea din surse difuze

Articolul 9. Alte activități periculoase

Articolul 10. Poluarea și impactul transfrontier

Articolul 11. Informarea, colectarea, monitorizarea și evaluarea datelor

Articolul 12. Evaluarea impactului asupra mediului

Articolul 13. Schimbul de informații

Articolul 14. Participarea publicului

Articolul 15. Cooperarea și asistența

Articolul 16. Raportarea

Articolul 17. Punerea în aplicare

Articolul 18. Finanțarea

Articolul 19. Aranjamente instituționale

Articolul 20. Rezolvarea divergențelor

Articolul 21. Amendamente la acest protocol

Articolul 22. Anexe

Articolul 23. Relația cu convențiile internaționale

Articole 24. Clauze finale

Anexa I. Activități și substanțe de interes

Anexa II. Poluarea din surse difuze provenite din agricultură și silvicultură

Anexa III. Poluarea transportată prin atmosferă

Anexa IV. Autorizarea și reglementarea emisiilor

Anexa V. Cele mai bune tehnici disponibile și cele mai bune practici de mediu

Părțile contractante la prezentul protocol:

În calitate de părți ale Convenției pentru protecția Mării Negre împotriva poluării și ale protocoalelor ei privind protecția mediului marin al Mării Negre împotriva poluării provenite din surse de pe uscat, adoptată la București la 21 aprilie 1992

Având în vedere implementarea Convenției, și în mod particular a articolului VII al acesteia, Declarația ministerială privind protecția Mării Negre de la Odessa din 7 aprilie 1993 și a Declarației ministeriale privind protecția Mării Negre de la Sofia din iunie 2002 și având în vedere întărirea pe mai departe și amplificarea prevederilor protocolului privind protecția mediului marin al Mării Negre împotriva poluării provenite din surse de pe uscat din aprilie 1992

Recunoscând importanța măsurilor importante prevăzute în Planul Strategic de Acțiune pentru reabilitarea și protecția Mării Negre din 31 octombrie 1996,

Din dorința de a continua protecția și conservarea mediului marin și a zonelor costiere și de a utiliza rațional resursele naturale ale Mării Negre, ca parte integrantă a procesului de dezvoltare durabilă în regiune, în scopul punerii de acord a nevoilor actuale cu cele ale generațiilor viitoare într-o manieră echitabilă,

Constienți de pericolul grav la care poluarea provenită din surse și activități provenite din surse de pe uscat supune mediul marin și zonele costiere,

Recunoscând că încărcările de nutrienți, în special cele provenind din râurile transfrontiere care se varsă în Marea Neagră, și care determină eutrofizarea pe o arie largă a Mării Negre, rămân o problemă care preocupă în mod deosebit țările Mării Negre,

Luând notă că în ciuda unui anumit progres obținut în reducerea poluării cauzată de emisiile din surse de pe uscat, măsurile existente și eforturile la nivel local, național și regional trebuie întărite pe mai departe,

Convinși de necesitatea sporirii cooperării cu alte state și organisme internaționale preocupate de protecția și reabilitarea râurilor care se varsă în Marea Neagră și mai ales de starea ecosistemelor lor,

Luând notă de angajamentele țărilor Mării Negre făcute în cadrul Programului Mondial de Acțiune pentru protecția mediului marin din activități provenite de pe uscat, adoptat la Washington, la 3 noiembrie 1995,

au stabilit următoarele:

Articolul 1. Scopul Protocolului

Scopul acestui Protocol este prevenirea, controlul și eliminarea pe cât posibil la maximum a poluării provenite din surse și activități de pe uscat pentru a obține și menține o stare ecologică bună a Mării Negre, incluzând și ecosistemele marine și costiere.

Articolul 2. Definiții

Pentru scopurile acestui protocol:

„Convenția” înseamnă Convenția privind protecția Mării Negre împotriva poluării, adoptată la București la 21 aprilie 1992

„Comisia” înseamnă organismul la care se face referire în articolul XVII al Convenției;

„Părți Contractante” înseamnă orice parte la Convenția privind protecția Mării Negre împotriva poluării, care a devenit o parte la acest Protocol;

„Cele mai bune tehnici disponibile (BAT)” înseamnă cel mai avansat nivel de dezvoltare (la momentul actual) al proceselor, instalațiilor sau metodelor de operare, care indică faptul că acestea sunt practic corespunzătoare cu o anumită măsură pentru limitarea emisiilor și deșeurilor.

„Tehnici” include atât tehnologia folosită, cât și modul în care instalația este proiectată, construită, întreținută, utilizată și dezasamblată;

„Cele mai bune practici de mediu” înseamnă aplicarea celei mai adecvate combinații între măsurile de control privind mediul și strategiile abordate.

„Zona costieră” înseamnă partea de uscat afectată de așezarea ei în apropierea mării, și acea parte de mare afectată de așezarea ei în apropierea uscatului, până la care activitățile umane de pe uscat au o influență măsurabilă asupra chimiei apei și ecologiei marine;

„Activități periculoase” înseamnă orice activitate care este capabilă să determine un efect negativ semnificativ asupra mediului, incluzând efecte asupra sănătății umane și securității, florei, faunei, solului, aerului, apei, climei, peisajului și monumentelor istorice, sau asupra structurilor fizice sau a interacțiilor între acești factori; ele pot include efecte asupra patrimoniului cultural sau asupra condițiilor socio-economice rezultate ca urmare a alterării acestor factori;

„Puncte fierbinți” înseamnă o zonă de teren limitată și local definită, întinderea unei ape de suprafață sau acvifer specific, care este subiectul unei poluări excesive și care necesită atenție prioritară pentru a preveni sau reduce impactul actual sau potențial negativ asupra sănătății populației, ecosistemelor sau resurselor și constituie amenințări de importanță economică;

„Emisii” înseamnă orice fel de descărcări, efluenți sau eliberări de substanțe poluante în apă, aer sau sol;

„Controale ale emisiilor” sunt verificările necesitând o limitare a unei emisii specifice, spre exemplu o valoare limită de emisie, sau altfel de limite specifice sau condiții privind efectele, natura sau alte caracteristici ale unei emisii sau condiții de operare care afectează emisiile;

„Valori limită de emisie” înseamnă cantitatea, exprimată în termenii unor parametrii specifici, concentrația sau nivelul unei emisii, care nu pot să fie depășiți dealungul uneia sau mai multor perioade de timp. Valorile limită de emisie pentru substanțe se aplică în mod normal în punctul unde emisiile părăsesc instalația, diluția nefiind luată în considerare la determinarea lor;

„Standard de calitate a mediului” înseamnă concentrația unui anumit poluant sau grupe de poluanți în apă, sediment sau biota, care nu trebuie să fie depășit, astfel încât să fie protejate sănătatea oamenilor și mediul;

„Obiectiv de calitate a mediului” înseamnă o țintă, care indică o normă dorită pentru calitatea mediului care trebuie îndeplinită de către un anumit mediu, cum ar fi un râu, o plajă sau un sit industrial;

„Surse provenite de pe uscat” înseamnă surse punctiforme și difuze de pe uscat a căror substanțe sau energie ajung în zona maritimă pe apa, prin aer sau direct de pe coastă;

„Surse punctiforme” înseamnă surse de poluare în care emisiile sau eliberările introduse în mediu provenind din orice transfer detectabil, limitat și discret, incluzând, dar nelimitându-se la: conducte, căderi de apă, canale, șanțuri, tunele, conducte sau puțuri de la care poluanții sunt sau pot fi evacuați;

„Surse difuze” înseamnă surse de poluare, altele decât sursele punctiforme, ale substanțelor care intra în mediu ca rezultat al scurgerii pe pământ, precipitării, depunerii atmosferice, drenajului, infiltrației sau modificării hidrologice sau distrugerii habitatelor.

Articolul 3.Scopul aplicării Protocolului

În conformitate cu articolului VII al Convenției și cu obiectivul de a proteja și conserva:

- a) mediul marin al Mării Negre
- b) zonele costiere ale Mării Negre, inclusiv apele salmastre, apele costiere, zonele umede și lagunele costiere și
- c) apele subterane care comunică cu Marea Neagră

Acest protocol se aplica la:

- i) emisiile de substanțe poluante originare din surse punctiforme și difuze de pe uscat care pot avea un efect negativ măsurabil asupra mediului marin sau zonelor costiere ale Mării Negre. Aceste emisii includ pe acelea care ajung în mediul marin prin râuri, canale sau alte cursuri acvaticice, inclusiv prin curgerea apelor subterane, depuneri costiere și căderi de apă, depuneri pe fundul mării cu acces la zona terestră sau prin scurgeri;
- ii) intrările substanțelor poluante transportate prin atmosferă în mediul marin al Mării Negre din surse provenite de pe uscat în condițiile definite în anexa III;
- iii) activități care pot în mod direct sau indirect să afecteze mediul marin sau zonele costiere ale Mării Negre, cum ar fi lucrări care să cauzeze alterări fizice ale stării naturale a liniei costiere, incluzând alterarea sau distrugerea peisajului sau habitatelor.

Articolul 4 Obligații de ordin general

1.Părțile contractante iau individual sau împreună toate măsurile potrivite în concordanță cu prevederile Convenției și protocoalelor în vigoare pentru a preveni, controla și elimina până la limita maximum posibilă poluarea și alte efecte negative referitoare la mediul marin sau zonele costiere ale Mării Negre, ca urmare a surselor și activităților de pe uscat.

2. Părțile contractante, în mod particular:

- a) Aplică principiul precauției, în virtutea căruia acolo unde sunt amenințări serioase sau daune ireversibile asupra mediului sau a sănătății populației, lipsa unei certitudini fundamentate științific nu trebuie folosită drept motiv pentru amânarea măsurilor eficiente din punctul de vedere al costurilor, pentru a preveni astfel de daune.
- b)Aplică principiul „poluatorul plătește” în virtutea căruia costurile prevenirii poluării, controlul și măsurile de reducere a poluării intra în sarcina poluatorului, avându-se în vedere interesul public;
- c) Se asigură ca activitățile care sunt pe cale să provoace un impact negativ semnificativ asupra mediului marin și zonelor costiere devin subiectul evaluării impactului de mediu și a autorizării prealabile de către autoritățile naționale competente.
- d) Se asigură că analiza indicatorilor de mediu, inclusiv a aspectelor de sănătate, este luată total în considerare la dezvoltarea unor planuri și programe relevante, printre altele aceasta însemnând evaluarea impactului strategic de mediu.
- e) Promovează cooperarea între și printre părțile contractante în ceea ce privesc procedurile privind evaluarea impactului de mediu referitor la activitățile de sub jurisdicția sau controlul lor, care pot avea un efect negativ semnificativ asupra mediului marin al altor state, pe baza schimbului de informații; și

f) fac eforturi pentru a pune în aplicare managementul integrat al zonelor costiere și al zonelor de confluență.

3. Părțile Contractante depun eforturi în a coopera, acolo unde este cazul, cu alte state cu care împart cursurile de apă care curg în Marea Neagră, pentru a atinge obiectivele acestui Protocol.

4. Părțile Contractante iau măsuri preventive să reducă la minimum riscul poluării cauzate de accidentele industriale.

Articolul 5. Măsuri de implementare

1. În implementarea acestui Protocol, părțile contractante :

a) adoptă programe sau planuri de acțiune naționale și regionale care au la bază controlul la sursă și conțin măsuri și, acolo unde este cazul, calendare în vederea finalizării lor. În dezvoltarea unor astfel de programe și planuri acestea vor lua în considerare prevederile și recomandările Programului Global de Acțiune pentru Protecția Mediului Marin împotriva poluării din surse de pe uscat.

b) se adresează activităților și substanțelor listate în anexa I, în ceea ce privește dezvoltarea, adoptarea și implementarea lor progresivă:

i) controlului emisiilor, inclusiv valorile limită de emisie pentru substanțele relevante, standardele de calitate ale mediului și obiectivele de calitate a mediului, și de asemenea practicile de management bazate pe factorii definiți la anexa I; și

ii) calendarelor pentru obținerea limitelor, practicile de management și măsurile convenite de către părțile contractante; și

c) Utilizează sau promovează cele mai bune tehnici disponibile și cele mai bune practici de mediu și aplică, au acces și asigură transferul de tehnologie prietenoasă mediului, inclusiv la producția mai curată, luând în considerare condițiile sociale, economice și tehnologice și criteriile stabilite în anexa V.

2. Prevederile acestui protocol nu vor afecta dreptul părților contractante în mod individual sau comun de a adopta și implementa măsuri mai restrictive decât cele prevăzute în acest Protocol.

3. Fiecare parte contractantă desemnează o autoritate națională să coordoneze implementarea prevederilor acestui Protocol pe teritoriul ei și sub jurisdicția ei și pentru a comunica cu Comisia.

Articolul 6. Ghiduri comune si standarde

1. În conformitate cu articolul XV al Convenției, părțile contractante formulează și adoptă progresiv , în cooperare cu organizațiile internaționale competente, ghiduri comune și, după caz, standarde sau criterii care se ocupă în particular cu:

a) lungimea, adâncimea și poziția conductelor pentru evacuarile costiere de apă, luând în considerare, în particular, metodele folosite pentru epurarea efluenților.

b) recomandările speciale pentru efluenții care necesită o epurare separată;

c) calitatea apei de mare utilizată în anumite scopuri care este necesară pentru protecția sănătății populației, pentru resursele vii și ecosisteme;

d) controlul și înlocuirea progresivă a produselor, instalațiilor, proceselor industriale și altor procese care cauzează poluarea semnificativă a mediului marin și zonelor costiere; și

e) cerințe specifice privind cantitățile de substanțe evacuate (listate în anexa I), concentrația lor în efluenți și metodele de evacuare ale acestora în concordanța cu cele mai bune tehnici disponibile și cele mai bune practici de mediu.

2. Programele regionale și planuri de acțiune referitoare la articolul 5 (paragraful 1.a) al acestui Protocol sunt elaborate și implementate luând în considerare următoarele:

- a) valorile limitelor de emisie comune, standardele de calitate ale mediului sau obiectivele de calitate ale mediului, ca și calendarele pentru implementarea măsurilor menite să prevină, reducă sau elimine, după caz, poluarea provenită din surse și activități de pe uscat sunt stabilite de părțile contractante și periodic revazute pentru substanțele listate în anexa I a acestui Protocol; și
- b) comisia definește criteriile și de asemenea recomandă măsurile potrivite pentru reducerea, controlul și eliminarea poluării și a efectului advers asupra mediului marin și zonelor costiere ale Mării Negre din surse și activități de pe uscat și periodic le reînnoiește pentru a reflecta dezvoltarea informațională prin programele de monitorizare la care se face referire în articolul 11 al acestui protocol, la modificările în activitățile industriale și umane, la posibilul progres în știință și la tehnologiile privind controlul poluării.

Articolul 7. Poluarea din surse punctiforme

1. Părțile contractante se asigură că în ceea ce privesc controalele de emisii la sursele punctiforme de emisie ale substanțelor listate la anexa I, care ajung sau afectează sau pot avea efect asupra mediului marin al Mării Negre, acestea au la bază cele mai bune tehnici disponibile și cea mai bună practică de mediu, sau valorile limită de emisie relevante.
2. O listă a „Punctelor fierbinți” formează baza pentru dezvoltarea strategiilor naționale și calendarelor pentru obținerea reducerilor substanțiale de intrări de poluanți proveniți din surse punctiforme. Această listă este elaborată și ulterior revizuită și modificată la fiecare 2 ani de către Comisie.
3. Emisiile din surse punctiforme sunt subiectul autorizării sau reglementării de către autoritățile naționale competente ale părților contractante, luând în considerare prevederile acestui Protocol, anexa IV a acestuia și deciziile relevante sau recomandările Comisiei.
4. În acest scop părțile contractante se îngrijesc să asigure un sistem de reglementat de monitorizare și de inspecție realizat de către autoritățile naționale competente pentru a evalua conformarea cu autorizarea și reglementarea emisiilor. Părțile contractante stabilesc sancțiunile corespunzătoare în cazul neconformării cu autorizațiile și reglementările și asigură aplicarea lor.
5. Părțile contractante pot fi asistate de Comisie la cerere, pentru stabilirea de structuri competente noi, sau pentru întărirea celor existente pentru verificarea conformării cu autorizațiile și reglementările. Această asistență include și pregătirea specială a personalului.

Articolul 8. Poluarea din surse difuze

1. Părțile contractante se asigură că în ceea ce privesc controalele surselor difuze de poluare provenite din surse terestre afectând sau având potențialul de a afecta mediul marin sau zonele costiere ale Mării Negre, acestea sunt bazate pe utilizarea celei mai bune practici de mediu și celei mai bune tehnici disponibile.
2. Părțile contractante vor lua toate măsurile necesare pentru a reduce în mod substanțial încărcarea poluării din zonele agricole și forestiere care afectează mediul marin și zonele costiere ale Mării Negre, astfel încât să se conformeze standardelor de calitate ale mediului agreeate și obiectivelor de calitate ale

mediului, pentru substanțele listate în anexa I a acestui Protocol, în concordanță cu criteriile definite în anexa II.

Articolul 9. Alte activități periculoase

Părțile contractante asigură că alte activități cu potențial periculos din teritoriile lor sau activitățile de control privind reglementarea, care afectează sau pot afecta mediul marin sau zonele costiere ale Mării Negre și care nu sunt acoperite de prevederile articolelor 7 și 8 ale acestui Protocol, sunt conduse având la baza cele mai bune tehnici disponibile și cea mai bună practică de mediu.

Articolul 10. Poluarea și impactul transfrontier

1. În conformitatea cu articolul 15 paragraful 5 al Convenției, acolo unde poluarea sau activitățile din jurisdicția oricărei părți contractante cauzează sau sunt susceptibile de a cauza un impact transfrontier grav asupra mediului marin sau zonelor costiere ale uneia sau mai multor părți contractante, partea contractantă în cauză informează părțile contractante afectate prin intermediul Comisiei.

2. Dacă poluarea de la un curs de apă care curge pe teritoriile a două sau mai multe părți contractante, sau care formează o graniță între ele, afectează sau este susceptibilă a afecta mediul marin al Mării Negre, părțile contractante în chestiune, respectând prevederile acestui protocol, în măsura în care fiecare dintre ele este în cauză, sunt chemate să coopereze cu scopul de a asigura aplicarea integrală a protocolului.

3. Dacă poluarea își are originea pe teritoriul unui stat care nu este parte la Convenție, o parte contractantă nu poate fi considerată responsabilă. Totuși, sus numită parte contractantă va coopera cu acel stat, astfel încât să facă posibilă aplicarea integrală a acestui Protocol.

Articolul 11 Informarea și colectarea, monitorizarea și evaluarea datelor

1. Având în vedere cadrul general al prevederilor Convenției și programele de monitorizare prevăzute la articolul XV al acesteia și dacă este necesar în cooperarea cu organizațiile competente internaționale, părțile contractante întreprind următoarele:

a) Colectează informațiile și datele referitoare la condițiile mediului marin și a zonei costiere a Mării Negre în ceea ce privește caracteristicile fizice, biologice și chimice;

b) Colectează informațiile și datele și pregătesc și întrețin un inventar cu intrările de substanțe listate în anexa I a acestui Protocol, inclusiv informațiile privind distribuția surselor și cantităților substanțelor de acest fel introduse în mediul marin al Mării Negre;

c) Evaluează în mod sistematic starea mediului marin și a zonei costiere a Mării Negre

d) Evaluează în mod sistematic și pe cât posibil nivelele poluării de-a lungul coastelor lor, în particular cu privire la activitățile și substanțele listate în anexa I și furnizează periodic informații în această privință;

e) Evaluează eficiența planurilor de acțiune, programelor și măsurilor adoptate și implementate sub acest protocol pentru a reduce, controla și elimina la maximum poluarea mediului marin provenită din surse și activități de pe uscat; și

f) Evaluează nivelul general de conformare la prevederile acestui protocol.

2. Părțile contractante colaborează în stabilirea programului regional de monitorizare pe cât posibil compatibil cu programele naționale de monitorizare și facilitează stocarea datelor și informațiilor, reținerea și schimbul de date.

3. Informațiile referitoare la paragraful 1 de mai sus vor fi făcute disponibile Comisiei de către părțile contractante, așa cum este prevăzut în articolul 19 al acestui protocol, la intervale regulate, agreeate între părțile contractante.

Articolul 12 Evaluarea impactului asupra mediului

1. Părțile contractante depun toate eforturile pentru a dezvolta și adopta ghiduri regionale și pentru a intensifica dezvoltarea și adoptarea reglementărilor naționale privind evaluarea impactului potențial de mediu al proiectelor și activităților de pe uscat, incluzând și pe acelea care pot cauza un impact major transfrontier și revizuiesc și actualizează acele ghiduri, după caz.

2. Fiecare parte contractantă introduce sau aplică procedurile privind impactul asupra mediului pentru orice activitatea planificată sau proiect de pe uscat de pe teritoriul său, ori aflate sub controlul sau reglementare sa și care poate cauza un efect negativ semnificativ asupra mediului marin sau zonei costiere a Mării Negre.

3. Implementarea activităților și proiectelor menționate în paragraful 2 de mai sus fac subiectul unei autorizații prealabile scrise, emisă de autoritățile competențe ale părților contractante, care să ia în totalitate în considerare constatările și recomandările evaluării impactului asupra mediului. Fiecare parte contractantă, sub rezerva legilor și reglementărilor naționale, solicită participarea persoanelor afectate în orice proces de revizuire, efectuat în conformitate cu paragraful 2 de mai sus și unde este posibil publică sau face disponibile informații relevante obținute în cadrul acestei revizuri.

Articolul 13 Schimbul de informații

Părțile contractante, direct sau prin intermediul Comisiei asigură schimbul de informații în mod regulat și dezvoltă sisteme și rețele pentru schimbul de informații pentru a facilita implementarea acestui Protocol.

Articolul 14 Participarea publicului

1. Părțile contractante încearcă să promoveze participarea publicului în cadrul măsurilor care sunt necesare pentru protecția mediului marin și zonelor costiere ale Mării Negre împotriva poluării din surse și activități de pe uscat, inclusiv în evaluarea impactului de mediu și în procesele de luare a deciziilor relevante pentru implementarea acestui Protocol.

2. Fiecare parte contractantă, în conformitate cu legile și reglementările naționale, facilitează accesul publicului la informațiile privind condițiile mediului marin și zonele costiere ale Mării Negre și măsurile care trebuie luate sau planificate pentru a preveni, controla și reduce poluarea.

Articolul 15. Cooperarea și asistența

1. Părțile contractante cooperează, bilateral sau, după caz, pe baze regionale, prin Comisie, în prevenirea, controlul și eliminarea poluării mediului marin și zonelor costiere ale Mării Negre împotriva poluării din surse și activități de pe uscat.

2. În conformitate cu articolul XV al Convenției, părțile contractante încurajează cooperarea în domeniile științifice și tehnologice referitoare la poluarea din surse și activități de pe uscat, în particular în cercetarea intrărilor, căilor de transmitere, metabolizării și efectelor poluanților și referitor la dezvoltarea de noi metode pentru prevenirea, controlul și eliminarea poluării, inclusiv dezvoltarea și aplicarea unor abordări de producții mai curate, ca urmare a acestor dezvoltări.

3. Părțile contractante promovează cooperarea, direct sau prin Comisie, cu acele părți contractante care o solicită, pentru obținerea asistenței pentru implementarea acestui protocol, în mod particular pentru:

- a) Dezvoltarea programelor științifice, tehnice, educaționale și pentru conștientizarea publicului și a celor de pregătire științifică, tehnică și administrativă a personalului;
- b) Asigurarea consultanței tehnice, informării și altui tip de asistență; și
- c) Identificarea și găsirea surselor potențiale de finanțare pentru proiectele necesare implementării acestui Protocol.

4. Părțile contractante cooperează cu organizațiile internaționale, programele și instrumentele relevante pentru a preveni, reduce și controla poluarea mediului marin provenită din surse și activități de pe uscat și zonelor costiere.

Articolul 16. Raportarea

1. Fiecare parte contractantă transmite la Comisie rapoarte anuale privind măsurile adoptate pentru implementarea acestui protocol într-un format stabilit de Comisie. Comisia pune rapoarte anuale la dispoziția tuturor părților contractante.

2. Astfel de rapoarte includ, printre altele:

- a) Informații despre măsurile legale și de reglementare, planurile de acțiune, programele și alți pași întreprinși pentru implementare acestui protocol,
- b) Date referitoare la cantitățile de substanțe de interes evacuate din teritoriile părților contractante;
- c) Date statistice privind autorizațiile emise în concordanță cu articolul 7 al acestui protocol;
- d) Date provenite din procesul de monitorizare așa cum este prevăzut în articolul 11 al acestui Protocol;
- e) Informații referitoare la activități care modifică linia țărmului, habitatele din zonele costiere și din bazinele hidrografice apropiate;
- f) Informații privind rezultatele obținute din eliminarea și controlul poluării provenite din punctele fierbinți; și
- g) Informații privind rezultatele generale obținute și, dacă este cazul, dificultățile întâmpinate în implementare acestui Protocol.

3. Informații prevăzute la paragraful 2 de mai sus, care sunt desemnate drept confidențiale de către părțile contractante, sunt utilizate astfel încât să se asigure această confidențialitate. Nimic din acest protocol nu solicită unei părți contractante să furnizeze informații care sunt contrare cu interesele sale fundamentale de securitate.

Articolul 17. Conformarea

1. Părțile contractante dezvoltă proceduri de tip non-conflictuale și non-juridice de natură consultativă pentru a asigura conformarea cu prevederile acestui Protocol.

2. Pentru a facilita realizarea obiectivelor acestui protocol de către părțile contractante Comisia:

- a) Revizuieste și evaluează, pe baza rapoartelor menționate la articolul 16 și pe baza oricăror informații prezentate de către părțile contractante, conformarea lor și punerea în aplicare a protocolului și a deciziilor și recomandărilor adoptate care decurg din acesta,
- b) Decide, unde este cazul, cu privire la conformarea cu prevederile protocolului și impune pași necesari pentru deplina conformare cu prevederile protocolului și cu deciziile adoptate, care decurg din acesta și promovează implementarea recomandărilor, inclusiv a măsurilor, pentru a asista părțile contractante în îndeplinirea obligațiilor care le revin.

Articolul 18. Finanțarea

1. Părțile contractante, luând în considerare capacitățile lor, asigură pe cât posibil, că sunt disponibile resurse financiare adecvate pentru elaborarea și implementarea programelor, proiectelor și măsurilor necesare pentru obținerea obiectivelor acestui protocol. Pentru aceasta, părțile contractante:

- a) Depun eforturi pentru a aloca resurse financiare interne suficiente;
- b) Promovează mobilizarea resurselor financiare din surse bilaterale și multilaterale și a mecanismelor corespunzătoare, incluzând subvenții și împrumuturi; și
- c) Explorează metodele inovative și stimulentele pentru mobilizarea și canalizarea resurselor, inclusiv pe acelea ale fundațiilor, organizațiilor ne-guvernamentale și a altor entități din sectorul privat, și încurajează diferite forme de parteneriat public- privat.

2. Suplimentar, referitor la participarea financiară a părților contractante, Comisia poate să caute fonduri suplimentare sau alte forme de asistență pentru activități referitoare la acest protocol, ca răspuns la solicitarea oricărei părți contractante.

Aceste fonduri pot include contribuții voluntare din partea părților contractante, a altor guverne și agenții guvernamentale, din parte unor organizații internaționale, organizații neguvernamentale, din partea sectorului privat și al unor persoane fizice, pentru obținerea obiectivelor specifice ale acestui protocol.

Articolul 19. Aranjamente instituționale

1. Pentru atingerea scopurilor acestui protocol și în concordanța cu articolul XVII al Convenției, printre altele, Comisia :

- a) ia în considerare eficacitatea măsurilor adoptate și oportunitatea adoptării oricăror altor măsuri, în special a celor formulate în anexe;
- b) revizuieste și amendează orice anexă la acest protocol, dacă este cazul, în conformitatea cu articolul XXI al Convenției;
- c) formulează, adoptă și revizuieste programe regionale, planuri de acțiune și măsuri în conformitatea cu prevederile articolului 5 al acestui protocol;
- d) adoptă ghiduri regionale, standarde sau criterii în conformitate cu articolul 6 al acestui protocol;
- e) formulează proceduri pentru schimbul de informații și asigură asistența pentru dezvoltarea sistemelor informaționale și a rețelelor pentru schimbul de informații în conformitate cu articolul 13 al acestui protocol;
- f) transmite părților contractante informațiile care îi sunt prezentate în conformitate cu articolul 11 al acestui protocol;
- g) revizuieste și evaluează informațiile prezentate de părților contractante în conformitate cu articolul 13 al acestui protocol;
- h) alcatuiește, analizează și revizuieste o listă a punctelor fierbinți, așa cum se prevede la articolul 7 al acestui protocol;
- i) alcătuieste și pune la dispoziția părților contractante rapoarte și studii care pot fi necesare pentru implementarea protocolului sau sunt solicitate de acestea;

- j) ajută la strângerea de fonduri, așa cum se prevede în articolul 18 al acestui protocol;
- k) cooperează cu organizațiile internaționale importante;
- l) îndeplinește acele alte funcții atribuite de către părțile contractante după cum se consideră adecvat pentru implementarea acestui protocol; și
- m) stabilește orice mecanism instituțional dacă se consideră necesar pentru realizarea obiectivelor acestui protocol.

Articolul 20. Soluționarea litigiilor

În cazul unei dispute între părțile contractante în ceea ce privește interpretarea sau implementarea acestui protocol, acestea caută soluționarea disputei în acord cu articolul XXV al Convenției.

Articolul 21 Amendamentele la prezentul protocol

Adoptarea oricăror amendamente la prezentul protocol este făcută în acord cu procedurile stabilite la articolul XX al Convenției.

Articolul 22. Anexele

1. Prevederile prezentului protocol care necesită aprofundare sunt tratate în anexe, constituind parte integrantă a protocolului.
2. Părțile contractante pot deasemenea să dezvolte astfel de anexe suplimentare, dacă acestea le consideră adecvate. Adoptarea de anexe noi sau a oricăror amendamente la anexele prezentului protocol sunt făcute în acord cu procedurile stabilite la articolul XXI al Convenției.

Articolul 23. Relația cu acordurile internaționale

1. Prezentul protocol înlocuiește, între părțile sale contractante, protocolul privind protecția mediului Mării Negre împotriva poluării provenită din surse de pe uscat din 21 aprilie 1992.
2. Prezentul protocol nu afectează drepturile și obligațiile părților contractante care decurg din alte angajamente.

Articolul 24. Dispoziții Finale

1. Protocolul intră în vigoare în acord cu prevederile articolului XX ale Convenției.
 2. Nici o rezervă nu poate fi făcută la prezentul Protocol.
 3. Instrumentele de ratificare, acceptare și aprobare sunt păstrate de către Guvernul României.
- Semnat la 17 aprilie 2009, Sofia, Bulgaria

Anexa I

ACTIVITĂȚI ȘI SUBSTANȚE DE INTERES

Aceasta anexă conține elemente care trebuie luate în considerare de părțile contractante la pregătirea planurilor de acțiune, programele și măsurile pentru reducerea, controlul și eliminarea poluării din surse și activități de pe uscat, la care se fac referiri în articolul 5 al acestui protocol.

Astfel de planuri de acțiune, programe și măsuri au drept scop să includă activitățile listate în Secțiunea A și deasemenea grupele de substanțe enumerate în Secțiunea B, selectate pe baza caracteristicilor listate în Secțiunea C a prezentei anexe.

Prioritățile de acțiune trebuie stabilite de către părțile contractante prin evaluarea importanței relative a impactului asupra sănătății populației, resurselor costiere și marine, sănătății ecosistemului și beneficiilor socio-economice, inclusiv asupra valorilor culturale.

A. Activități

Următoarele activități (listarea nu este în ordinea priorității) sunt luate în considerare la stabilirea priorităților în pregătirea planurilor de acțiune, programelor și măsurilor de reducere, control și eliminare a poluării din surse și activități de pe uscat:

1. Agricultură;
2. Creșterea animalelor;
3. Acvacultura;
4. Producția de ciment;
5. Depozitarea nămolului din stațiile de epurare;
6. Dragarea;
7. Industria electronică;
8. Producerea de energie;
9. Fabricarea îngrășamintelor;
10. Industria alimentară;
11. Silvicultura;
12. Operațiunile portuare;
13. Incinerarea deșeurilor și managementul reziduurilor;
14. Industria metalurgică;
15. Mineritul;
16. Alte sectoare ale industriei chimice anorganice;
17. Alte sectoare ale industriei chimice organice;
18. Industria hârtiei și celulozei;
19. Rafinarea petrolului;
20. Conducte petroliere;
21. Industria farmaceutică;
22. Producerea și condiționarea biocidelor;
23. Industria de reciclare;
24. Industria construcției și reparării navelor;
25. Industria tananților
26. Industria textilă;
27. Turismul;
28. Transportul;
29. Deșeuri și managementul apelor uzate (urbane și industriale) și
30. Orice altă activitate și lucrări care pot cauza alterări ale stării naturale a liniei costiere sau distrugerea habitatelor.

B. Categoriile de substanțe

În pregătirea planurilor de acțiune, programelor și măsurilor părțile contractante folosesc drept ghid următoarele categorii de substanțe identificate pe baza toxicității lor sau ale altor caracteristici periculoase:

1. Compuși organo-halogenati, și substanțe care pot forma astfel de compuși în mediul marin. Au prioritate: aldrinul, clordanul, DDT, dieldrinul, dioxinele și furanii, endrinul, heptaclorul, hexaclorobenzenul, mirex, PCB-urile și toxafenul;
2. Compuși organo-fosforici și substanțe care pot forma astfel de compuși în mediul marin;
3. Compuși organo-stanici și substanțe care pot forma astfel de compuși în mediul marin.
4. Hidrocarburi aromatice policiclice;
5. Metale grele și compușii lor.
6. Uleiuri lubrefiante uzate;
7. Substanțe radioactive;
8. Biocide și derivatele lor;
9. Microorganisme patogene;
10. Disruptori endocrini
11. Tiței și hidrocarburi de origine petrolieră;
12. Cianuri și fluoruri;
13. Detergenți nebiodegradabili și alte substanțe tensio-active nebiodegradabile;
14. Compuși cu azot și fosfor și alte substanțe care pot cauza eutrofizarea;
15. Plutitori (orice materiale solide persistente fabricate sau procesate care sunt aruncate, depozitate sau abandonate în mediul marin și în zonele costiere);
16. Emisii termice;
17. Compuși acizi sau alcalini care pot afecta calitatea apei;
18. Substanțe netoxice care au un efect negativ asupra conținutului de oxigen asupra mediului marin.
19. Substanțe netoxice care pot interfera cu orice mod de utilizare legal al mării.
20. Substanțe netoxice care pot avea efecte negative asupra caracteristicilor fizice sau chimice ale apei de mare.

C. Caracteristicile substanțelor

În vederea pregătirii planurilor de acțiune, programelor și măsurilor partile contractante sunt luate în considerare, acolo unde sunt relevante, următoarele caracteristici și factori:

1. Persistența;
2. Toxicitatea sau alte proprietăți nocive (spre ex. carcinogenitate, mutagenitate);
3. Bioacumularea;
4. Radioactivitatea;
5. Raportul dintre concentrațiile observate și concentrațiile la care nu se observă efecte de toxicitate;
6. Potențialul de producere al eutrofizării;
7. Efecte asupra sănătății și riscuri privind sănătatea;
8. Importanța impactului transfrontier
9. Riscul modificărilor nedorite asupra ecosistemului marin și ireversibilitatea sau durabilitatea efectelor
10. Impactul negativ asupra vieții marine și utilizarea durabilă a resurselor vii sau alte utilizări legitime ale mării;
11. Efecte privind gustul și mirosul produselor marine utilizate pentru consumul uman;
12. Efecte privind mirosul, culoarea, transparența sau alte caracteristici ale apei mării; și
13. Modele de distribuție (spre ex. cantitățile implicate, utilizarea modelelor și probabilitatea de a ajunge în mediului marin)

Anexa II

Surse difuze de poluare din agricultură și silvicultură

A. Definiții

Pentru scopul acestei anexe:

1. ” Surse difuze de poluare din agricultură” înseamnă surse difuze de poluare provenind din cultivarea plantelor și creșterea animalelor domestice, excluzând operațiile de creștere intensivă a animalelor, care altfel ar fi definite ca surse punctiforme;
2. ” Surse difuze de poluare din silvicultură” înseamnă surse difuze de poluare provenind din activități silvice; și
3. „Cele mai bune practici de management” înseamnă măsurile economice și măsurile structurale sau nestructurale realizabile desemnate să prevină, reducă sau controleze scurgerile de poluanți.

B. Planurile pentru prevenirea, reducerea și controlul surselor difuze de poluare din agricultură și silvicultură

Fiecare parte contractantă va dezvolta, nu mai târziu de cinci ani de la intrarea în vigoare a protocolului, politici și planuri și va stabili mecanisme legale și economice pentru prevenirea, reducerea și controlul poluării Mării Negre din surse difuze de poluare din agricultură și silvicultură care pot afecta negativ mediul marin și zonele costiere ale Mării Negre. Astfel de politici, planuri și mecanisme se adresează , în particular, surselor difuze de poluare conținând nutrienți (azot și fosfor), pesticide, sedimente și patogeni.

Planurile trebuie să includă printre altele următoarele elemente:

1. O estimare și o evaluare a surselor difuze de poluare din agricultură și silvicultură care pot afecta negativ mediul marin și zonele costiere ale Mării Negre, incluzând:

- a) O estimare a încărcărilor care pot afecta negativ mediul marin și zonele costiere ale Mării Negre;
- b) O identificare a impacturilor asociate mediului și a riscurilor potențiale asociate sănătății umane;
- c) O evaluare a cadrului administrativ existent pentru rezolvarea surselor difuze de poluare din agricultură și silvicultură;
- d) O evaluare a celor mai bune practici de management actuale și a eficienței lor; și
- e) Stabilirea programelor de monitorizare.

2. Politica , măsurile legislative și economice includ:

- a) O estimare și evaluare a adecvării planurilor , politicilor și mecanismelor legale direcționate spre managementul surselor de poluare difuză provenite din agricultură și silvicultură și dezvoltarea unui plan de implementare care să cuprindă acele modificări care sunt necesare pentru obținerea celor mai bune practici de management; și
- b) Dezvoltarea și promovarea programelor economice și ne-economice stimulative pentru a crește utilizarea celor mai bune practici de management pentru a preveni, reduce și controla poluarea mediului marin și zonelor costiere ale Mării Negre de sursele difuze de poluare din agricultură și silvicultură.

D. Raportarea

Fiecare parte contractantă raportează referitor la prevenirea, reducerea și controlul poluării mediului marin și zonelor costiere ale Mării Negre despre sursele difuze de poluare din agricultură și silvicultură în conformitate cu articolul 16 ale acestui protocol.

Anexa III

Poluarea transportată prin atmosfera

Această anexă definește condițiile de aplicare ale acestui protocol privind poluarea din surse și activități de pe uscat transportată prin atmosfera în termenii articolului 3 (paragraful ii).

1. Acest protocol se aplică emisiilor poluante din atmosferă în următoarele condiții:

- a) Evacuarea substanței are loc sau ar putea fi transportată în mediul marin și zonele costiere ale Mării Negre în condiții meteorologice predominante; și
- b) Intrarea substanței în mediul marin și zonele costiere ale Mării Negre este periculoasă în relație cu cantitățile din aceeași substanță, care ajung în mediul marin și zonele costiere prin alte mijloace.

2. Acest protocol se aplică deasemenea emisiilor poluante din atmosferă care afectează mediul marin și zonele costiere ale Mării Negre din surse și activități de pe uscat din teritoriile părților contractante.

3. În cazul poluării mediului marin și zonelor costiere ale Mării Negre din surse și activități de pe uscat prin atmosferă, prevederile articolelor 4 și 7 ale acestui protocol se aplică progresiv la activitățile și substanțele corespunzătoare listate în anexa I a acestui protocol, deoarece sunt convenite de către părțile contractante.

4. Fiind subiectul condițiilor specificate în paragraful 1 de mai sus, prevederile articolului 6 (paragraful 1) al acestui protocol se aplica de asemenea la:

- a) Emisii- sub raport cantitativ și în procente- de substanțe emise în atmosferă, în baza informațiilor disponibile părților contractante, în ceea ce privește locul și distribuția surselor de poluare ale aerului;
- b) Conținutul de substanțe de interes din combustibili și materii prime;
- c) Eficiența tehnologiilor privind controlul poluării aerului și producția mai eficientă și procesele de ardere ale combustibililor; și
- d) Aplicarea substanțelor de interes în agricultură și silvicultură.

5. Prevederile Anexei IV a acestui protocol se aplică poluării prin atmosferă

ori de câte ori este cazul. Monitorizarea poluării aerului și modelarea care utilizează factori de emisie și metodologii general acceptate fac obiectul evaluării depunerilor atmosferice de substanțe, și de asemenea al selecției în inventare a cantităților și procentelor emisiilor de poluați din atmosferă care provin din surse de pe uscat.

6. Toate articolele acestui protocol se aplică în mod egal poluării din surse și activități de pe uscat transportată prin atmosferă ori de câte ori este cazul și este subiectul condițiilor specifice din paragraful 1 de mai sus.

Anexa IV

Autorizarea și reglementarea emisiilor

Urmare a articolului 7 (paragraful 3) a acestui protocol, părțile contractante , atunci când vor emite autorizații sau reglementari ale emisiilor conținând substanțele de interes listate în anexa I a acestui protocol , evaluează și iau în considerare, după caz, următorii factori:

A. Caracteristicile și compoziția emisiilor

1. Tipul și mărimea sursei punctiforme sau difuze (spre ex. procesul industrial).
2. Tipul emisiilor(spre ex. originea, compoziția medie)
3. Situația deșeurilor(spre ex. solide, lichide, nămol, dejecții animaliere)
4. Cantitatea totală (volumul evacuat, spre ex. pe an)
5. Modelul de evacuare(continuu, intermitent, variabil sezonier, etc.).
6. Concentrațiile referitoare la constituenți relevanți ai substanțelor listate în anexa I și ai altor substanțe considerate relevante.
7. Proprietățile fizice, chimice și biochimice ale emisiilor de deșeuri.

B. Caracteristicile constituenților evacuați referitoare la pericolozitate

1. Persistența fizică, chimică, biologică) în mediul marin.
2. Toxicitatea și alte efecte periculoase.
3. Acumularea în materii biologice sau sedimente.
4. Transformările biochimice care produc compuși periculoși.
5. Efectele adverse asupra conținutului și balanței de oxigen.
6. Susceptibilitatea la modificări fizice, chimice și biochimice și interacțiunea în mediul marin cu alți constituenți ai apei de mare, care poate produce efecte biologice periculoase sau alte efecte privind oricare din utilizările listate în secțiunea F de mai jos.
7. Oricare alte caracteristici așa cum sunt listate în anexa I, secțiunea C.

C. Caracteristici ale locului de evacuare și mediul receptor

1. Caracteristicile hidrografice, meteorologice, geologice și topografice ale zonei costiere.
2. Locația și tipul de evacuare (prin cădere liberă, gura de canal, etc.) și relația ei cu alte zone (cum ar fi zone cu dotări, zone de depunere a icrelor, zone de creștere a puietului de pește sau zone de creștere și dezvoltare a moluștelor) și alte emisii.
3. Diluția inițială realizată în punctul de evacuare în mediul receptor.
4. Caracteristicile dispersiei ca efect al curenților, mareelor și vântului în ceea ce privește transportul orizontal și amestecul pe verticală.
5. Caracteristicile apelor receptoare în ceea ce privesc condițiile fizice, chimice, biologice și ecologice ale zonei de evacuare.
6. Capacitatea mediului marin receptor de a primi emisiile de deșeuri fără efecte nedorite.

D Caracteristicile activității sau categoria de surse

1. Performanța tehnologiilor actuale și a practicilor de management, inclusiv a tehnologiilor și practicile de management autohtone.
2. Vechimea instalațiilor.
3. Caracteristicile economice, sociale și culturale actuale.

E. Producții alternative, tehnologii pentru tratarea deșeurilor sau practici de management

1. Posibilități pentru reciclarea, recuperarea și re folosirea.
2. Înlocuirea cu materii prime mai puțin periculoase sau nepericuloase.

3. Înlocuirea cu activități alternative sau produse mai curate.
4. Procese și tehnologii curate sau generatoare de mai puține deșeuri.
5. Activități alternative de depozitare (spre ex. depozitarea pe sol).

F. Potențialul de afectare a ecosistemului marin și a utilizărilor apei de mare

1. Efecte asupra sănătății umane ca urmare a impactului poluării prin:
 - a) Organisme marine comestibile;
 - b) Ape de îmbăiere și
 - c) Deteriorarea peisajului
2. Efecte asupra ecosistemelor marine și costiere, în particular asupra resurselor vii, speciilor pe cale de dispariție și habitatelor în stare critică.
3. Efecte ca urmare altor utilizări permise ale mării.

ANEXA V

CELE MAI BUNE TEHNICI DISPONIBILE ȘI CEA MAI BUNĂ PRACTICĂ DE MEDIU

În concordanță cu prevederile articolelor 2, 5, 7, 8 și 9 ale acestui protocol, părțile contractante utilizează și promovează aplicarea celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și celei mai bune practici de mediu (BET).

A. Cele mai bune tehnici disponibile

1. Utilizarea BAT exprimă utilizarea unei tehnologii care nu produce deșeuri, dacă este disponibilă.
2. La determinarea faptului ca un set de procese, unități sau metode de operare constituie BAT în general sau în cazuri individuale, se acordă o atenție deosebită următoarele:
 - a) Proceselor comparabile, unităților și metodelor de operare care recent s-au experimentat cu succes;
 - b) Progreselor tehnologice și modificări în cunoașterea și înțelegerea științifică
 - c) Fezabilitatea economică a acestor tipuri de tehnici;
 - d) Limitelor de timp pentru instalarea acestor tehnici în instalații noi și în cele existente;
 - e) Naturii și volumului emisiilor și emisiilor de interes; și
 - f) Principiului precauției.
3. Ce este „BAT” pentru un anumit proces pentru a-l modifica cu timpul prin prisma progreselor tehnologice, a factorilor economici și sociali, și de asemenea ca urmare a modificărilor în cunoașterea și înțelegerea științifică.
4. Dacă reducerea emisiilor rezultate din utilizarea BAT nu conduce la rezultate de mediu acceptabile, și dacă sunt necesare să se aplice măsuri suplimentare.

B. Cea mai bună practică de mediu

1. La alcătuirea unei selecții de cazuri individuale este luată în considerare cel puțin una din următoarele măsuri în ordine graduală:
 - a) Prevederea de informații și educarea publicului și a utilizatorilor privind consecințele de mediu în alegerea unor anumite activități și produse, în ceea ce privește utilizarea lor și depozitarea după întrebuințare finală, ca deșeu;

- b) Dezvoltarea și aplicarea codurilor de bune practici de mediu, care acoperă toate aspectele activității pe perioada ciclului de viață al produsului;
- c) Aplicarea obligatorie de etichete pentru informarea utilizatorilor despre riscurile de mediu, în legătură cu produsul, utilizarea lui și depozitarea după
- d) Economisirea resurselor, inclusiv a energiei.
- e) Realizarea unor sisteme de colectare și depozitare disponibile publicului.
- f) Evitarea utilizării substanțelor sau produselor periculoase și generarea de deșeuri periculoase;
- g) Reciclarea, recuperarea și re folosirea deșeurilor;
- h) Aplicarea instrumentelor economice activităților, produselor sau grupurilor de produse; și
- i) Stabilirea unui sistem de licențiere, implicând un set de restricții sau o interdicție.

2. În stabilirea combinației de măsuri care constituie cea mai bună practică de mediu (BEP), în cazuri generale sau individuale trebuie să se aibă în vedere în special următoarele:

- a) Riscul de mediu al produsului sau al producerii sale, utilizarea și depozitarea după întrebuințare;
- b) Substituirea cu activități sau substanțe mai puțin poluante;
- c) Scara de utilizare;
- d) Beneficiul potențial de mediu sau penalizarea substituirii de materiale sau activități;
- e) Progresele și modificările apărute în cunoșterea și înțelegerea științifică;
- f) Limitele de timp pentru implementare;
- g) Implicațiile sociale și economice; și
- h) Principiul precauției

3. De aceea urmează ca pentru un caz particular BEP să se modifice cu timpul în lumina progreselor tehnologice, a factorilor economici și sociali, pe măsura schimbărilor în cunoșterea și înțelegerea științifică.

4. Dacă reducerea intrărilor ca urmare a folosirii BEP nu conduce la rezultate acceptabile de mediu se aplică măsuri suplimentare și cea mai bună practică de mediu este redefinită.

**Protocol on the Protection of the Marine
Environment of the Black Sea from Land-Based
Sources and Activities**

Preamble

- Article 1. Purpose of the Protocol
- Article 2. Definitions
- Article 3. Scope of Application
- Article 4. General Obligations
- Article 5. Measures of Implementation
- Article 6. Common Guidelines and Standards
- Article 7. Pollution from Point Sources
- Article 8. Pollution from Diffuse Sources
- Article 9. Other Harmful Activities
- Article 10. Transboundary Pollution and Impact
- Article 11. Information and Data Collection, Monitoring and Assessment
- Article 12. Environmental Impact Assessment
- Article 13. Exchange of Information
- Article 14. Public Participation
- Article 15. Cooperation and Assistance
- Article 16. Reporting
- Article 17. Compliance
- Article 18. Funding
- Article 19. Institutional Arrangements
- Article 20. Settlement of Disputes
- Article 21. Amendments to this Protocol
- Article 22. Annexes
- Article 23. Relation to International Agreements
- Article 24. Final Clauses
-
- Annex I. Activities and Substances of Concern
- Annex II. Diffuse Sources of Pollution from Agriculture and Forestry
- Annex III. Pollution Transported through the Atmosphere
- Annex IV. Authorisation and Regulation of Emissions
- Annex V. Best Available Techniques and Best Environmental Practice

**Protocol on the Protection of the Marine Environment of the Black Sea From
Land Based Sources and Activities**

The Contracting Parties to the present Protocol,

Being Parties to the Convention on the Protection of the Black Sea Against Pollution and its Protocol on the Protection of the Black Sea Marine Environment Against Pollution from Land Based Sources, adopted at Bucharest on 21 April 1992,

Determined to implement the Convention, and specifically its Article VII, the Odessa Ministerial Declaration on the Protection of the Black Sea of 7 April 1993, and the Sofia Ministerial Declaration on the Protection of the Black Sea of June 2002, and to further strengthen and amplify the provisions of the Protocol on the Protection of the Black Sea Marine Environment Against Pollution from Land Based Sources of 21 April 1992,

Recognizing the importance of relevant measures provided for in the Strategic Action Plan for the Rehabilitation and Protection of the Black Sea of 31 October 1996,

Desiring to pursue the protection and conservation of the marine environment and coastal areas and rational use of natural resources of the Black Sea as an integral part of the process of sustainable development in the region, aimed at meeting the needs of present and future generations in an equitable manner,

Conscious of the serious danger posed to the marine environment and coastal areas, living resources and human health by pollution from land-based sources and activities,

Recognising that loads of nutrients, especially coming from the inflowing transboundary rivers, which cause eutrophication over wide areas of the Black Sea, remain an issue of particular concern to the Black Sea countries,

Noting that notwithstanding certain progress achieved in reducing pollution caused by emissions from land-based sources, existing measures and efforts at the local, national and regional levels need to be further strengthened,

Convinced of the need for enhanced cooperation with States and international bodies concerned with the protection and rehabilitation of the rivers draining into the Black Sea and relevant to the state of its ecosystem,

Noting commitments of the Black Sea countries made under the Global Programme of Action for the Protection of the Marine Environment from Land-Based Activities, adopted in Washington, D.C., on 3 November 1995,

Have agreed as follows:

Article 1. Purpose of the Protocol

The purpose of this Protocol is to prevent, control and to the maximum extent possible eliminate pollution from land-based sources and activities in order to achieve and maintain a good ecological status of the Black Sea, including its marine and coastal ecosystems.

Article 2. Definitions

For the purposes of this Protocol:

“Convention” means the Convention on the Protection of the Black Sea Against Pollution, adopted at Bucharest on 21 April 1992;

“Commission” means the body referred to in Article XVII of the Convention;

“Contracting Party” means any Party to the Convention on the Protection of the Black Sea against Pollution that has become a party to this Protocol;

“Best available techniques (BAT)” means the latest stage of development (state of the art) of processes, facilities or methods of operation, which indicate the practical suitability of a particular measure for limiting emissions and waste. “Techniques” include both the technology used and the way in which the installation is designed, built, maintained, operated and dismantled;

“Best environmental practice (BEP)” means the application of the most appropriate combination of environmental control measures and strategies;

“Coastal area” means the part of the land affected by its proximity to the sea, and that part of the sea affected by its proximity to the land as to the extent to which man’s land-based activities have a measurable influence on water chemistry and marine ecology;

“Harmful activity” means any activity which is capable of causing significant adverse effect on the environment including effects on human health and safety, flora, fauna, soil, air, water, climate, landscape and historical monuments or other physical structures or the interaction among these factors; they also include effects on the cultural heritage or socio-economic conditions resulting from alterations to those factors;

“Hot spot” means a limited and definable local land area, stretch of surface water or specific aquifer that is subject to excessive pollution and necessitates priority attention in order to prevent or reduce the actual or potential adverse impacts on human health, ecosystems or natural resources and amenities of economic importance;

“Emission” means any kind of discharges, effluents or releases of polluting substances into the water, air or soil;

“Emission controls” are controls requiring a specific emission limitation, for instance an emission limit value, or otherwise specifying limits or conditions on the effects, nature or other characteristics of an emission or operating conditions which affect emissions;

“Emission limit values” means the mass, expressed in terms of certain specific parameters, concentration or level of an emission, which may not be exceeded during any one or more periods of time. The emission limit values for substances shall normally apply at the point where the emissions leave the installation, dilution being disregarded when determining them;

“Environmental quality standard” means the concentration of a particular pollutant or group of pollutants in water, sediment or biota, which should not be exceeded in order to protect human health and the environment;

“Environmental quality objective” means a goal, which specifies a desirable target for environmental quality that should be met in some particular environment, such as a river, beach or industrial site;

“Land-based sources” means point and diffuse sources on land from which substances or energy reach the maritime area by water, through the air, or directly from the coast;

“Point sources” means sources of pollution where emissions and releases are introduced into the environment from any discernable, confined and discrete conveyance, including but not limited to pipes, outfalls, channels, ditches, tunnels, conduits or wells from which pollutants are or may be discharged;

“Diffuse sources” means sources of pollution, other than point sources, from which substances enter the environment as a result of land run-off, precipitation, atmospheric deposition, drainage, seepage or by hydrologic modification or destruction of habitats.

Article 3. Scope of Application

Pursuant to Article VII of the Convention and with the objective to protect and preserve:

- a) The marine environment of the Black Sea,
- b) Coastal areas of the Black Sea, including brackish waters, coastal waters, marshes, and coastal lagoons, and
- c) Ground waters communicating with the Black Sea.

This Protocol shall apply to:

- i) Emissions of polluting substances originating from land-based point and diffuse sources that may have a measurable adverse effect on the marine environment or coastal areas of the Black Sea. These emissions shall include those which reach the marine environment through rivers, canals or other watercourses, including groundwater flow, coastal disposals and outfalls, disposal under the seabed with access from land, or through run-off;
- ii) Inputs of polluting substances transported through the atmosphere into the marine environment of the Black Sea from land-based sources under the conditions defined in Annex III;
- iii) Activities that may directly or indirectly affect the marine environment or coastal areas of the Black Sea such as works which cause physical alteration of the natural state of the coastline, including alteration or destruction of the landscape or habitats.

Article 4. General Obligations

1. The Contracting Parties shall individually or jointly take all appropriate measures in accordance with the provisions of the Convention and Protocols in force to prevent, control and to the maximum extent possible eliminate pollution of and other adverse effects on the marine environment or coastal areas of the Black Sea from land-based sources and activities.

2. The Contracting Parties shall, in particular:

- a) Apply the precautionary principle, by virtue of which where there are threats of serious or irreversible damage to the environment or to public health, lack of full scientific certainty shall not be used as a reason for postponing cost-effective measures to prevent such damage;
- b) Apply the polluter pays principle, by virtue of which the costs of pollution prevention, control and reduction measures are to be borne by the polluter, with due regard to the public interest;
- c) Ensure that activities which are likely to cause a significant adverse impact on the marine environment and coastal areas are made subject to environmental impact assessment and a prior authorization by competent national authorities;
- d) Ensure that environmental considerations, including health aspects, are thoroughly taken into account in the development of relevant plans and programmes, *inter alia* by means of strategic environmental assessment;
- e) Promote cooperation between and among the Contracting Parties in environmental impact assessment procedures related to activities under their jurisdiction or control, which are likely to have a significant adverse effect on

the marine environment of other States, on the basis of exchange of information; and

f) Endeavour to apply the integrated management of coastal zones and watersheds.

3. The Contracting Parties shall endeavour to cooperate, as appropriate, with other States sharing watercourses flowing into the Black Sea, in order to achieve the objectives of this Protocol.

4. The Contracting Parties shall take preventive measures to reduce to the minimum the risk of pollution caused by industrial accidents.

Article 5. Measures of Implementation

1. In implementing this Protocol, the Contracting Parties shall:

a) Adopt national and regional programmes or plans of actions based on source control and containing measures and, where appropriate, timetables for their completion. In developing such programmes or plans they shall take into consideration provisions and recommendations of the Global Programme of Action for the Protection of the Marine Environment from Land-Based Activities;

b) Address activities and substances listed in Annex I through the progressive development, adoption and implementation of:

- i) emission controls, including emission limit values for relevant substances, environmental quality standards and environmental quality objectives, as well as management practices based on the factors defined in Annex I; and
- ii) timetables for achieving the limits, management practices and measures agreed by the Contracting Parties; and

c) Utilize or promote BAT and BEP and the application of, access to and transfer of environmentally sound technology, including cleaner production, taking into account the social, economic and technological conditions and criteria set forth in Annex V.

2. The provisions of this Protocol shall not affect the right of the Contracting Parties individually or jointly to adopt and implement more stringent measures than those provided for in this Protocol.

3. Each Contracting Party shall designate a national authority to coordinate the implementation of the provisions of this Protocol in its territory and under its jurisdiction and to communicate with the Commission.

Article 6. Common Guidelines and Standards

1. In conformity with Article XV of the Convention, the Contracting Parties shall progressively formulate and adopt, in cooperation with competent international organisations, common guidelines and, as appropriate, standards or criteria dealing in particular with:

- a) The length, depth and position of pipelines for coastal outfalls, taking into account, in particular, the methods used for treatment of effluents;
- b) Special requirements for effluents necessitating separate treatment;
- c) The quality of sea-water used for specific purposes that is necessary for the protection of human health, living resources and ecosystems;
- d) The control and progressive replacement of products, installations and industrial and other processes causing significant pollution of the marine environment and coastal areas; and
- e) Specific requirements concerning the quantities of the substances discharged (listed in Annex I), their concentration in effluents and methods of discharging them in accordance with BAT and BEP.

2. The regional programmes and plans of action referred to in Article 5 (paragraph 1.a) of this Protocol shall be elaborated and implemented taking into consideration the following:

- a) The common emission limit values, environmental quality standards or environmental quality objectives, as well as timetables for the implementation of the measures aimed at preventing, reducing or eliminating, as appropriate, pollution from land-based sources and activities shall be established by the Contracting Parties and periodically reviewed for substances listed in Annex I to this Protocol; and
- b) The Commission shall define criteria as well as recommend appropriate measures to reduce, control and eliminate pollution of and the adverse effect on the marine environment and coastal areas of the Black Sea from land-based sources and activities and periodically update them to reflect the increasing information through the monitoring programmes referred to in Article 11 of this Protocol, the changes in the industrial and other human activities and possible advances in science and the pollution control technologies.

Article 7. Pollution from Point Sources

1. The Contracting Parties shall ensure that the emission controls of point source emissions of substances listed in Annex I that reach and affect or may affect the

marine environment of the Black Sea are based on BAT, BEP or the relevant emission limit values.

2. A list of Hot spots shall form the basis for the development of national strategies and timetables for achieving substantial reductions of inputs of pollutants from point sources. This list shall be elaborated and subsequently reviewed and revised every two years by the Commission.

3. Point source emissions shall be subject to authorisation or regulation by the competent national authorities of the Contracting Parties, taking due account of the provisions of this Protocol, Annex IV thereto and the relevant decisions or recommendations of the Commission.

4. To this end, the Contracting Parties shall provide for a system of regular monitoring and inspection by their competent national authorities to assess compliance with authorisation and regulation of emissions. The Contracting Parties shall have in place appropriate sanctions in case of non-compliance with authorisations and regulations and ensure their application.

5. The Contracting Parties may be assisted by the Commission upon request, in establishing new, or strengthening existing, competent structures for inspection of compliance with authorisations and regulations. Such assistance shall also include special training of personnel.

Article 8. Pollution from Diffuse Sources

1. The Contracting Parties shall ensure that the controls of diffuse sources of land-based pollution affecting or having the potential to affect the marine environment or coastal areas of the Black Sea are based on BEP and BAT.

2. The Contracting Parties shall take all necessary measures to substantially reduce the pollution load from agricultural and forest areas affecting the marine environment or coastal areas of the Black Sea in order to comply with the agreed environmental quality standards and environmental quality objectives for substances listed in Annex I to this Protocol in accordance with criteria defined in Annex II.

Article 9. Other Harmful Activities

The Contracting Parties shall ensure that other potentially harmful activities within their respective territories or regulatory control, which affect or may affect the marine environment or coastal areas of the Black Sea and which are not covered by the provisions of Articles 7 and 8 of this Protocol, are conducted on the basis of BAT and BEP.

Article 10. Transboundary Pollution and Impact

1. In accordance with Article 15 paragraph 5 of the Convention, where land-based pollution or activities within the jurisdiction of any Contracting Party cause or are likely to cause serious transboundary impact on the marine environment or coastal

areas of one or more of the other Contracting Parties, the Contracting Party concerned shall inform the affected Contracting Parties through the Commission.

2. If pollution from a watercourse which flows through the territories of two or more Contracting Parties or forms a boundary between them affect or is likely to affect the marine environment of the Black Sea, the Contracting Parties in question, respecting the provisions of this Protocol in so far as each of them is concerned, are called upon to cooperate with a view to ensuring its full application.

3. A Contracting Party shall not be responsible for pollution originating in the territory of a non-contracting State. However, the above Contracting Party shall endeavour to cooperate with the said State so as to make possible the full application of this Protocol.

Article 11. Information and Data Collection, Monitoring and Assessment

1. Within the framework of the provisions of, and the monitoring programmes provided for in Article XV of the Convention, and if necessary in cooperation with competent international organisations, the Contracting Parties shall:

- a) Collect information and data on the conditions of the marine environment and coastal areas of the Black Sea as regards its physical, biological and chemical characteristics;
- b) Collect information and data and prepare and maintain an inventory of inputs of substances listed in Annex I of this Protocol, including information on the distribution of sources and quantities of such substances introduced to the marine environment of the Black Sea;
- c) Systematically assess the state of the marine environment and coastal areas of the Black Sea;
- d) Systematically assess, as far as possible, the levels of pollution along their coasts, in particular with regard to activities and substances listed in Annex I and periodically to provide information in this respect;
- e) Evaluate the effectiveness of action plans, programmes and measures adopted and implemented under this Protocol to reduce, control and eliminate to the maximum extent possible pollution of the marine environment from land-based sources and activities; and
- f) Assess general compliance with the provisions of this Protocol.

2. The Contracting Parties shall collaborate in establishing a regional monitoring programme as well as compatible national monitoring programmes, and in facilitating data and information storage, retrieval and exchange.

3. Information referred to in paragraph 1 above shall be made available by the Contracting Parties to the Commission, as provided for in Article 19 of this Protocol, at regular intervals to be agreed by the Contracting Parties.

Article 12. Environmental Impact Assessment

1. The Contracting Parties shall endeavour to develop and adopt regional guidelines and enhance corresponding national regulations concerning the assessment of the potential environmental impacts of land-based projects and activities including those likely to cause serious transboundary impact and review and update those guidelines as appropriate.

2. Each Contracting Party shall introduce and apply procedures of environmental impact assessment of any planned land-based activity or project within its territory or under its regulatory control that is likely to cause significant adverse effect on the marine environment or coastal areas of the Black Sea.

3. The implementation of activities and projects referred to in paragraph 2 above shall be made subject to a prior written authorisation from the competent authorities of the Contracting Party, which takes fully into account the findings and recommendations of the environmental impact assessment. Each Contracting Party shall, subject to its national laws and regulations, seek the participation of affected persons in any review process conducted pursuant to paragraph 2 above, and, where practicable, publish or make available relevant information obtained in this review.

Article 13. Exchange of Information

The Contracting Parties directly or through the Commission shall exchange on a regular basis information and develop systems and networks for the exchange of information to facilitate the implementation of this Protocol.

Article 14. Public Participation

1. The Contracting Parties shall endeavour to promote the participation of the public in measures that are necessary for the protection of the marine environment and coastal areas of the Black Sea from land-based sources and activities, including environmental impact assessments, and in decision-making processes relevant to the implementation of this Protocol.

2. Each Contracting Party shall, in accordance with its national laws and regulations, facilitate public access to the information concerning conditions of the marine environment and coastal areas of the Black Sea, measures taken or planned to be taken to prevent, control and reduce pollution.

Article 15. Cooperation and Assistance

1. The Contracting Parties shall cooperate, bilaterally or, where appropriate, on a regional basis through the Commission in the prevention, control and elimination of pollution of the marine environment and coastal areas of the Black Sea from land-based sources and activities.

2. In conformity with Article XV of the Convention, the Contracting Parties shall encourage cooperation in scientific and technological fields related to pollution from land-based sources and activities, particularly in research on inputs, pathways, fates and effects of pollutants and on the development of new methods of pollution prevention, control and elimination, including the development and application of cleaner production approaches to this effect.

3. The Contracting Parties shall promote cooperation, directly or through the Commission, with those Contracting Parties which request it in obtaining assistance for the implementation of this Protocol particularly to:

- a) Develop scientific, technical, educational and public awareness programmes and train scientific, technical and administrative personnel;
- b) Provide technical advice, information and other assistance; and
- c) Identify and approach potential sources of financing for projects necessary to implement this Protocol.

4. The Contracting Parties shall cooperate with international organisations, programmes and instruments relevant to the prevention, reduction and control of pollution of the marine environment and coastal areas from land-based sources and activities.

Article 16. Reporting

1. Each Contracting Party shall submit to the Commission annual reports on measures adopted for the implementation of this Protocol in a format to be determined by the Commission. The Commission shall make them available to all Contracting Parties.

2. Such reports shall include, *inter alia*:

- a) Information on legal and regulatory measures, action plans, programmes and other steps taken for the implementation of this Protocol, its Annexes and recommendations adopted thereunder;
- b) Data on the quantities of substances of concern discharged from their territories;

- c) Statistical data on the authorisations granted in accordance with Article 7 of this Protocol;
- d) Data resulting from monitoring as provided for in Article 11 of this Protocol;
- e) Information on activities altering the coastline, habitats within coastal areas and related watersheds;
- f) Information on results achieved in the elimination and control of pollution from Hot spots; and
- g) Information on general results achieved and, if the case arises, difficulties encountered in the implementation of this Protocol.

3. Information provided pursuant to paragraph 2 above, which is designated by a Contracting Party as confidential, shall be used in such a manner as to assure its confidentiality. Nothing in this Protocol shall require a Contracting Party to supply information, the disclosure of which is contrary to the essential interests of its security.

Article 17. Compliance

1. The Contracting Parties shall develop non-confrontational and non-judicial procedures of consultative nature to ensure compliance with the provisions of this Protocol.
2. To facilitate achieving the objectives of this Protocol by the Contracting Parties the Commission shall:
 - a) On the basis of the reports referred to in Article 16 and any other information submitted by the Contracting Parties, review and evaluate their compliance with and enforcement of the Protocol and the decisions and recommendations adopted thereunder; and
 - b) Where appropriate, decide upon and call for steps to bring about full compliance with the Protocol and decisions adopted thereunder and promote the implementation of recommendations, including measures to assist a Contracting Party to carry out its obligations.

Article 18. Funding

1. The Contracting Parties, taking into account their capabilities, shall as far as possible ensure that adequate financial resources are available for the formulation and implementation of programmes, projects and measures necessary to achieve the objectives of this Protocol. To this end, the Contracting Parties shall:
 - a) Endeavour to allocate sufficient domestic financial resources;

- b) Promote the mobilisation of financial resources from bilateral and multilateral funding sources and mechanisms, including grants and loans; and
- c) Explore innovative methods and incentives for mobilising and channelling resources, including those of foundations, non-governmental organisations and other private sector entities, and encourage various forms of public private partnerships.

2. In addition to the financial participation by the Contracting Parties the Commission may, in response to a request from any Contracting Party, seek additional funds or other forms of assistance for activities related to this Protocol. These funds may include voluntary contributions for the achievement of specific objectives of this Protocol made by the Contracting Parties, other governments and government agencies, international organisations, non-governmental organisations, the private sector and individuals.

Article 19. Institutional Arrangements

1. For the purposes of this Protocol and in accordance with Article XVII of the Convention, the Commission shall, *inter alia*:

- a) Consider the efficacy of the measures adopted and the advisability of adopting any other measures, in particular in the form of annexes;
- b) Revise and amend any annex to this Protocol, as appropriate, in accordance with Article XXI of the Convention;
- c) Formulate, adopt and review regional programmes, plans of actions or measures in accordance with Article 5 of this Protocol;
- d) Adopt regional guidelines, standards or criteria in accordance with Article 6 of this Protocol;
- e) Formulate procedures for exchange of information and assist in developing information systems and networks for the exchange of information in accordance with Article 13 of this Protocol;
- f) Forward to the Contracting Parties information submitted to it in accordance with Article 11 of this Protocol;
- g) Review and assess information submitted by the Contracting Parties in accordance with Articles 13 and 16 of this Protocol;
- h) Compile, review and revise a list of Hot spots as provided for in Article 7 of this Protocol;

- i) Compile and make available to the Contracting Parties reports and studies which may be required for the implementation of this Protocol or as requested by them;
- j) Assist in raising funds as provided for in Article 18 of this Protocol;
- k) Cooperate with relevant international organisations;
- l) Perform such other functions assigned to it by the Contracting Parties as deemed appropriate for the implementation of this Protocol; and
- m) Establish any such institutional mechanism as deemed necessary for the achievement of the objectives of this Protocol.

Article 20. Settlement of Disputes

In case of a dispute between Contracting Parties concerning the interpretation or implementation of this Protocol, they shall seek a settlement of the dispute in accordance with Article XXV of the Convention.

Article 21. Amendments to this Protocol

Adoption of any amendments to this Protocol shall be made in accordance with the procedures established by Article XX of the Convention.

Article 22. Annexes

1. Provisions of this Protocol that require further elaboration are dealt with in annexes, constituting an integral part of the Protocol.
2. The Contracting Parties may also develop such additional annexes, as they may deem appropriate. Adoption of new annexes or any amendments to annexes to this Protocol shall be made in accordance with the procedures established by Article XXI of the Convention.

Article 23. Relation to International Agreements

1. This Protocol shall replace, as between its Contracting Parties, the Protocol on the Protection of the Black Sea Marine Environment Against Pollution from Land Based Sources, of 21 April 1992.
2. This Protocol shall not affect the rights and obligations of the Contracting Parties which arise from other agreements.

Article 24. Final Clauses

1. The Protocol shall enter into force in accordance with the provisions of Article XX of the Convention.
2. No reservations may be made to this Protocol.
3. The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Government of Romania.

Done 17 April 2009, Sofia, Bulgaria

ANNEX I

ACTIVITIES AND SUBSTANCES OF CONCERN

This Annex contains elements, which shall be taken into account by the Contracting Parties in the preparation of action plans, programmes and measures for the reduction, control and elimination of pollution from land-based sources and activities referred to in article 5 of this Protocol.

Such action plans, programmes and measures shall aim to cover the activities listed in Section A and also cover the groups of substances enumerated in Section B, selected on the basis of the characteristics listed in Section C of the present Annex.

Priorities for action should be established by the Contracting Parties by assessing the relative importance of impacts upon public health, coastal and marine resources, ecosystem health, and socio-economic benefits, including cultural values.

A. Activities

The following activities (not listed in order of priority) shall be primarily considered when setting priorities for the preparation of action plans, programmes and measures for the reduction, control and elimination of the pollution from land-based sources and activities:

1. Agriculture;
2. Animal husbandry;
3. Aquaculture;
4. Cement production;
5. Disposal of sewage sludge;
6. Dredging;
7. Electronic industry;
8. Energy production;
9. Fertilizer production;
10. Food processing;
11. Forestry;
12. Harbour operations;
13. Incineration of waste and management of its residues;
14. Metal industry;
15. Mining;
16. Other sectors of the inorganic chemical industry;
17. Other sectors of the organic chemical industry;
18. Paper and paper-pulp industry;
19. Petroleum refining;
20. Petroleum pipelines;

21. Pharmaceutical industry;
22. Production and formulation of biocides;
23. Recycling industry;
24. Shipbuilding and repairing industry;
25. Tanning industry;
26. Textile industry;
27. Tourism;
28. Transport;
29. Waste and wastewater (municipal and industrial) management; and
30. Any coastal activity and works which cause physical alteration of the natural state of the coastline or destruction of habitats.

B. Categories of Substances

In the preparation of action plans, programmes and measures the Contracting Parties shall use as guidance the following categories of substances identified on the basis of their hazardous or otherwise harmful characteristics:

1. Organohalogen compounds and substances, which may form such compounds in the marine environment. Priority will be given to Aldrin, Chlordane, DDT, Dieldrin, Dioxins and Furans, Endrin, Heptachlor, Hexachlorobenzene, Mirex, PCBs and Toxaphene;
2. Organophosphorus compounds and substances which may form such compounds in the marine environment;
3. Organotin compounds and substances which may form such compounds in the marine environment;
4. Polycyclic aromatic hydrocarbons;
5. Heavy metals and their compounds;
6. Used lubricating oils;
7. Radioactive substances;
8. Biocides and their derivatives;
9. Pathogenic microorganisms;
10. Endocrine disrupting substances;
11. Crude oils and hydrocarbons of petroleum origin;
12. Cyanides and fluorides;
13. Non-biodegradable detergents and other non-biodegradable surface-active substances;
14. Nitrogen and phosphorus compounds and other substances which may cause eutrophication;

15. Litter (any persistent manufactured or processed solid material which is discarded, disposed of, or abandoned in the marine environment and coastal areas);
16. Thermal emissions;
17. Acid or alkaline compounds which may impair the quality of water;
18. Non-toxic substances that have an adverse effect on the oxygen content of the marine environment;
19. Non-toxic substances that may interfere with any legitimate use of the sea; and
20. Non-toxic substances that may have adverse effects on the physical or chemical characteristics of seawater.

C. Characteristics of Substances

In the preparation of action plans, programmes and measures the Contracting Parties shall take into account, where relevant, the following characteristics and factors:

1. Persistence;
2. Toxicity or other noxious properties (e.g. carcinogenicity, mutagenicity, teratogenicity);
3. Bioaccumulation;
4. Radioactivity;
5. Ratio between observed concentrations and no observed effect concentrations (NOEC);
6. Potential for causing eutrophication;
7. Health effects and risks;
8. Transboundary significance;
9. Risk of undesirable changes in the marine ecosystem and irreversibility or durability of effects;
10. Negative impacts on marine life and the sustainable use of living resources or another legitimate uses of the sea;
11. Effects on the taste or smell of marine products intended for human consumption;
12. Effects on the smell, colour, transparency or other characteristics of seawater; and
13. Distribution pattern (i.e. quantities involved, use patterns and probability of reaching the marine environment).

ANNEX II

DIFFUSE SOURCES OF POLLUTION FROM AGRICULTURE AND FORESTRY

A. Definitions

For the purposes of this Annex:

1. "Diffuse sources of pollution from agriculture" means diffuse sources of pollution originating from the cultivation of crops and rearing of domesticated animals, excluding intensive animal rearing operations that would otherwise be defined as point sources;
2. "Diffuse sources of pollution from forestry" means diffuse sources of pollution originating from forestry activities; and
3. "Best management practices" means economical and achievable structural or non-structural measures designed to prevent, reduce or control the run-off of pollutants.

B. Plans for the Prevention, Reduction and Control of Diffuse Sources of Pollution from Agriculture and Forestry

Each Contracting Party shall no later than five years after this Protocol enters into force, develop policies and plans, and establish legal and economic mechanisms for the prevention, reduction and control of pollution of the Black Sea from diffuse sources of pollution from agriculture and forestry that may adversely affect the marine environment or coastal areas of the Black Sea. Such policies, plans and mechanisms shall address, in particular, diffuse sources of pollution containing nutrients (nitrogen and phosphorus), pesticides, sediments and pathogens.

Plans should include *inter alia* the following elements:

1. An assessment and evaluation of diffuse sources of pollution from agriculture and forestry that may adversely affect the marine environment and coastal areas of the Black Sea, including:
 - a) An estimation of loadings that may adversely affect the marine environment and coastal areas of the Black Sea;
 - b) An identification of associated environmental impacts and potential risks to human health;
 - c) An evaluation of the existing administrative framework to manage diffuse sources of pollution from agriculture and forestry;
 - d) An evaluation of existing best management practices and their effectiveness; and
 - e) The establishment of monitoring programmes.

2. Policy, legislative and economic measures including:
- a) An assessment and evaluation of adequacy of plans, policies and legal mechanisms directed toward the management of diffuse sources of pollution from agriculture and forestry and the development of a plan to implement such modifications as may be necessary to achieve best management practices; and
 - b) The development and promotion of economic and non-economic incentive programmes to increase the use of best management practices to prevent, reduce and control pollution of the marine environment and coastal areas of the Black Sea from diffuse sources of pollution from agriculture and forestry.

C. Reporting

Each Contracting Party shall report on its plans for prevention, reduction and control of pollution of the marine environment and coastal areas of the Black Sea from diffuse sources of pollution from agriculture and forestry in accordance with Article 16 of this Protocol.

R. Characteristics of Discharge Constituents with Respect to their

ANNEX III

POLLUTION TRANSPORTED THROUGH THE ATMOSPHERE

This Annex defines the conditions of application of this Protocol to pollution from land-based sources and activities transported through the atmosphere in terms of Article 3 (paragraph ii).

1. This Protocol shall apply to polluting emissions into the atmosphere under the following conditions:

- a) The discharged substance is or could be transported to the marine environment and coastal areas of the Black Sea under prevailing meteorological conditions; and
- b) The input of the substance into the marine environment and coastal areas of the Black Sea is hazardous in relation to the quantities of the same substance reaching the marine environment and coastal areas by other means.

2. This Protocol shall also apply to polluting emissions into the atmosphere affecting the marine environment and coastal areas of the Black Sea from land-based sources and activities within the territories of the Contracting Parties.

3. In the case of pollution of the marine environment and coastal areas of the Black Sea from land-based sources and activities through the atmosphere, the provisions of Articles 4 and 7 of this Protocol shall apply progressively to appropriate activities and substances listed in Annex I to this Protocol as will be agreed by the Contracting Parties.

4. Subject to the conditions specified in paragraph 1 above, the provisions of Article 6 (paragraph 1) of this Protocol shall also apply to:

- a) Emissions - quantity and rate - of substances emitted to the atmosphere, on the basis of the information available to the Contracting Parties concerning the location and distribution of air pollution sources;
- b) The content of substances of concern in fuel and raw materials;
- c) The efficiency of air pollution control technologies and more efficient manufacturing and fuel burning processes; and
- d) The application of substances of concern in agriculture and forestry.

5. The provisions of Annex IV to this Protocol shall apply to pollution through the atmosphere whenever appropriate. Air pollution monitoring and modelling using acceptable common emission factors and methodologies shall be carried out in the assessment of atmospheric deposition of substances, as well as in the compilation of inventories of quantities and rates of pollutant emissions into the atmosphere from land-based sources.

6. All Articles of this Protocol shall apply equally to pollution from land-based sources and activities transported through the atmosphere wherever applicable and subject to the conditions specified in paragraph 1 above.

:gnibastzebrm

restrimret dore to yifidilassl binouoo: edf

caibely pntatix bee woa dnoo al noitafacat noi zindil erall

hno pberracnoe zroizitix hns agaiterix edf to ecudov hns curter aif

ANNEX IV

AUTHORISATION AND REGULATION OF EMISSIONS

Pursuant to Article 7 (paragraph 3) of this Protocol, the Contracting Parties when considering the issue of an authorisation or regulation of the emissions containing substances of concern listed in Annex I to this Protocol, shall evaluate and consider, as the case may be, the following factors:

A. Characteristics and Composition of the Emissions

1. Type and size of point or diffuse source (e.g. industrial process).
2. Type of emissions (e.g. origin, average composition).
3. State of waste (e.g. solid, liquid, sludge, slurry).
4. Total amount (volume discharged, e.g. per year).
5. Discharge pattern (continuous, intermittent, seasonally variable, etc.).
6. Concentrations with respect to relevant constituents of substances listed in Annex I and of other substances as appropriate.
7. Physical, chemical and biochemical properties of the waste emissions.

B. Characteristics of Discharge Constituents with Respect to their Harmfulness

1. Persistence (physical, chemical, biological) in the marine environment.
2. Toxicity and other harmful effects.
3. Accumulation in biological materials or sediments.
4. Biochemical transformation producing harmful compounds.
5. Adverse effects on the oxygen content and balance.
6. Susceptibility to physical, chemical and biochemical changes and interaction in the aquatic environment with other seawater constituents which may produce harmful biological or other effects on any of the uses listed in Section F below.
7. All other characteristics as listed in Annex I, Section C.

C. Characteristics of Discharge Site and Receiving Environment

1. Hydrographic, meteorological, geological and topographical characteristics of the coastal area.
2. Location and type of the discharge (outfall, canal outlet, etc.) and its relation to other areas (such as amenity areas, spawning, nursery, and fishing areas, shellfish grounds) and other emissions.
3. Initial dilution achieved at the point of discharge into the receiving environment.

4. Dispersion characteristics such as effects of currents, tides and wind on horizontal transport and vertical mixing.
5. Receiving water characteristics with respect to physical, chemical, biological and ecological conditions in the discharge area.
6. Capacity of the receiving marine environment to receive waste emissions without undesirable effects.

D. Characteristics of the Activity or Source Category

1. Performance of existing technologies and management practices, including indigenous technologies and management practices.
2. Age of facilities.
3. Existing economic, social and cultural characteristics.

E. Alternative Production, Waste Treatment Technologies or Management Practices

1. Recycling, recovery and reuse opportunities.
2. Less hazardous or non-hazardous raw material substitution.
3. Substitution of cleaner alternative activities or products.
4. Low-waste or clean technologies or processes.
5. Alternative disposal activities (for example on land disposal).

F. Potential Impairment of Marine Ecosystems and Seawater Uses

1. Effects on human health through pollution impact on:
 - a) Edible marine organisms;
 - b) Bathing waters; and
 - c) Aesthetics.
2. Effects on marine and coastal ecosystems, in particular living resources, endangered species and critical habitats.
3. Effects on other legitimate uses of the sea.

ANNEX V

BEST AVAILABLE TECHNIQUES AND BEST ENVIRONMENTAL PRACTICE

In accordance with the provisions of Articles 2, 5, 7, 8 and 9 of this Protocol the Contracting Parties shall utilize or promote the application of Best Available Techniques (BAT) and Best Environmental Practice (BEP).

A. Best Available Techniques

1. The use of BAT shall emphasize the use of non-waste technology, if available.
2. In determining whether a set of processes, facilities and methods of operation constitute the BAT in general or individual cases, special consideration shall be given to:
 - a) Comparable processes, facilities or methods of operation which have recently been successfully tried out;
 - b) Technological advances and changes in scientific knowledge and understanding;
 - c) The economic feasibility of such techniques;
 - d) Time limits for installation in both new and existing plants;
 - e) The nature and volume of the emissions and emissions concerned; and
 - f) The precautionary principle.
3. What is "BAT" for a particular process will change with time in the light of technological advances, economic and social factors, as well as changes in scientific knowledge and understanding.
4. If the reduction of emissions resulting from the use of BAT does not lead to environmentally acceptable results, additional measures have to be applied.

B. Best Environmental Practice

1. In making a selection for individual cases, at least the following graduated range of measures should be considered:
 - a) The provision of information and education to the public and to users about the environmental consequences of choice of particular activities and choice of products, their use and ultimate disposal;
 - b) The development and application of Codes of Good Environmental Practice which cover all aspects of the activity in the product's life;
 - c) The mandatory application of labels informing users of environmental risks related to a product, its use and ultimate disposal;

- d) Saving of resources, including energy;
- e) Making collection and disposal systems available to the public;
- f) Avoiding the use of hazardous substances or products and the generation of hazardous waste;
- g) Recycling, recovery and re-use;
- h) The application of economic instruments to activities, products or groups of products; and
- i) Establishing a system of licensing, involving a range of restrictions or a ban.

2. In determining what combination of measures constitute BEP, in general or individual cases, particular consideration should be given to:

- a) The environmental hazard of the product and its production, use and ultimate disposal;
- b) The substitution by less polluting activities or substances;
- c) The scale of use;
- d) The potential environmental benefit or penalty of substitute materials or activities;
- e) Advances and changes in scientific knowledge and understanding;
- f) Time limits for implementation;
- g) Social and economic implications; and
- h) Precautionary principle.

3. It therefore follows that BEP for a particular source will change with time in the light of technological advances, economic and social factors, as well as changes in scientific knowledge and understanding.

4. If the reduction of inputs resulting from the use of BEP does not lead to environmentally acceptable results, additional measures have to be applied and BEP redefined.

COPIE CONFORMĂ CU ORIGINALUL

ALINA O
DIRECTOR
AD

**The Ministerial Meeting/Diplomatic Conference on
the Protection of the Black Sea against Pollution**

Sofia, 17 April 2009

FINAL ACT

The Ministerial Meeting/Diplomatic Conference on the Protection of the Black Sea Against Pollution took place in Sofia on 17 April 2009.

The following Contracting Parties of the Convention on the Protection of the Black Sea Against Pollution took part in the Ministerial Meeting: the Republic of Bulgaria, Georgia, Romania, the Russian Federation, the Republic of Turkey and Ukraine.

Representatives of the European Community (EC), the International Commission for the Protection of the Danube River (ICPDR), the United Nations Environment Programme (UNEP), the United Nations Development Programme (UNDP), the Agreement on the Conservation of Cetaceans in the Black Sea, Mediterranean Sea and contiguous Atlantic area (ACCOBAMS), the Black Sea Economic Cooperation (BSEC), the Food and Agriculture Organization / General Fisheries Council for the Mediterranean (FAO/GFCM) and of the Black Sea NGO network attended the Diplomatic Conference as observers.

The list of the delegations is attached.

The opening meeting of the Ministerial Meeting was attended by the Deputy Prime Minister and Minister of Foreign Affairs of the Republic of Bulgaria, His Excellency Mr Ivailo Kalfin who addressed the participants.

Diplomatic representatives accredited in Sofia were also present.

Statements were made by the heads of delegations of the Republic of Bulgaria, Georgia, Romania, the Russian Federation, the Republic of Turkey and Ukraine.

The representative of the Republic of Bulgaria also took the floor, as well as those of the EC, ICPDR, UNEP, UNDP, ACCOBAMS, BSEC, FAO/GFCM and of the Black Sea NGO network.

The Ministerial Meeting, also serving as Diplomatic Conference for the purpose of Article XX of the Convention, considered and adopted the following instrument, annexed to this Final Act:

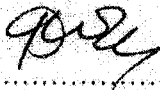
- The Protocol for the Protection of the Marine Environment of the Black Sea from Land-Based Sources and Activities.

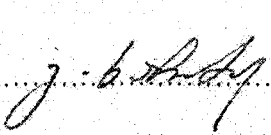

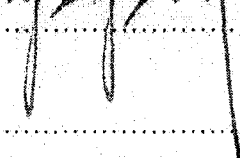
The Ministerial Meeting also adopted the Strategic Action Plan for the Environmental Protection and Rehabilitation of the Black Sea, 17 April 2009.

In witness thereof, the following representatives have signed this Final Act.

Done in Sofia, on 17 April 2009, in a single original copy, in English, to be deposited in the archives of the Government of Romania.

For the Republic of Bulgaria

For Georgia

For Romania

For the Russian Federation

For the Republic of Turkey

For Ukraine

LIST OF DELEGATES

Ministerial Meeting / Diplomatic conference of the Contracting Parties to the Convention for the Protection of the Black Sea Against Pollution
17 April 2009, Sheraton Balkan Hotel Sofia

The Republic of Bulgaria

Mr. Dzhevdet	Chakarov	Minister of the Environment and Water
Mr. Atanas	Kostadinov	Deputy Minister of Environment and Water Member of the Commission
Mr. Ventsislav	Nikolov	Director of Black Sea Basin Directorate, MOEW
Mr. Georgi	Terzov	Senior Expert, Water Management Directorate, MOEW
Mr. Carlos	Berrozpe Garcia	Principal Administrator, DG-ENV, European Commission
Ms. Svetla	Zhelyazkova	State Expert, Europe 3 Dept., Ministry of Foreign Affairs
Mr. Krassimir	Bozhanov	Diplomatic Officer II grade, International Law Dept., Ministry of Foreign Affairs
Ms. Goryana	Lenkova	Europe 1 Dept., Ministry of Foreign Affairs

The Republic of Georgia

Mr. George	Khachidze	Minister of Environmental Protection and Natural Resources
Ms. Nino	Tkhilava	Head of Department, Ministry of Environmental Protection and Natural Resources Member of the Commission
Ms. Nino	Tskhadadze	Chief specialist of the International Relation Division, Ministry of Environmental Protection and Natural Resources

Romania

Mr.	Nicolae	Nemirschi	Minister of Environment
Mr.	Dan	Carlan	Secretary of State, Ministry of the Environment
Mr.	Gheorghe	Constantin	Director General, Ministry of Environment
Ms.	Veronica	Anghel	Third Secretary, Ministry of Foreign Affairs
Ms.	Iozefina	Lipan	Minister's Advisor, Ministry of Environment
Ms.	Irina	Tudorache	Minister's Advisor, Ministry of Environment
Ms.	Ticuta	Doga	Minister's Advisor, Ministry of Environment

Russian Federation

Mr.	Anatoly	Totskiy	Director of the International Cooperation Dept., Ministry of Natural Resources and Environment
Ms.	Natalia	Tretyakova	Head of Division of the International Relations Department, Ministry of Natural Resources and Environment
Ms.	Olga	Mozolina	Member of the Commission Adviser, Ministry of Foreign Affairs

Republic of Turkey

Mr.	Veysel	Eroglu	Minister of the Environment and Forestry
Mr.	Hasan	Sarikaya	Undersecretary, Ministry of Environment and Forestry Member of the Commission
Mr.	Muhsin	Kilicaslan	Deputy Director General, Ministry of Foreign Affairs
Ms.	Gülçin	Erdem	Second Secretary, Ministry of Foreign Affairs
Ms.	Alara	Istemil	Environmental advisor, Ministry of Foreign Affairs
Mr.	Tulay	Salman	Environment engineer, Ministry of Environment and Forestry
Mr.	Erol	Cavus	Assistant Expert, Ministry of Environment and Forestry

Ukraine

Mr.	Heorhii	Philipchuk	Minister of the Environmental Protection of Ukraine
Mr.	Viktor	Kalnik	Ambassador of Ukraine in Bulgaria
Mr.	Oleksandr	Bon	Head of Black and Azov Seas Division, Ministry of Environmental Protection of Ukraine Member of the Commission

